

Vergaderjaar 2011–2012

27 925

Bestrijding internationaal terrorisme

Nr. 446

BRIEF VAN DE MINISTER VAN BUITENLANDSE ZAKEN

Aan de Voorzitter van de Tweede Kamer der Staten-Generaal

Den Haag, 16 januari 2012

Op 5 december 2011 vond in Bonn een internationale Afghanistanconferentie plaats. In vervolg op mijn brief van 4 november jl., (Kamerstuk 27 925, nr. 443), informeer ik u hierbij over de uitkomsten van deze conferentie en de Nederlandse beoordeling daarvan.

De Bonn Conferentie vond plaats tien jaar na de ondertekening van de «Bonn Overeenkomst». Die legde de basis voor de internationale betrokkenheid bij de stabilisering, wederopbouw en ontwikkeling van Afghanistan. In totaal 85 landen en 15 internationale organisaties waren op hoog niveau aanwezig in Bonn. Uit protest op de ISAF-aanval waarbij 24 Pakistaanse militairen omkwamen, was Pakistan afwezig.

Tijdens de conferentie werd kort teruggeblikt op de bereikte vooruitgang, maar werd vooral vooruit gekeken naar de komende jaren van transitie en de periode daarna (2015–2024). Aan het eind van de conferentie werden conclusies aangenomen (zie bijlage).¹

Transitie

De Bonn Conferentie concludeerde dat transitie naast veiligheid, ook draait om civiele aspecten als goed bestuur, rechtsstaat en de bestrijding van corruptie. Deze aspecten zijn cruciaal voor een duurzame overdracht van verantwoordelijkheden aan de Afghaanse autoriteiten. President Karzai erkende in zijn toespraak dat er op deze terreinen nog veel moet gebeuren. De Afghaanse regering committeerde zich opnieuw aan de volledige uitvoering van de afspraken van het Kabulproces, waaronder hervorming van het openbaar bestuur en de rechtsstaat, bevordering van mensenrechten, corruptiebestrijding en electorale hervormingen. In dit kader verwelkomden aanwezigen de bereikte overeenkomst tussen Afghanistan en het IMF over een nieuwe driejarige lening, gekoppeld aan een stevige hervormingsagenda. Het akkoord met het IMF maakte voor Nederland de weg vrij om de jaarlijkse bijdrage van € 25 miljoen aan het *Afghanistan Reconstruction Trust Fund* over te maken.

¹ Ter inzage gelegd bij het Centraal Informatiepunt Tweede Kamer.

Ik heb tijdens de conferentie helder benadrukt dat Afghaans leiderschap en daadkracht nodig is en dat de internationale gemeenschap concrete vooruitgang verwacht op civiel terrein. Ownership gaat gepaard met verantwoordelijkheid. Effectief, transparant bestuur, dat verantwoording aflegt aan burgers, is cruciaal voor een succesvolle transitie.

Ik heb er tevens op gewezen dat Nederland in Kunduz momenteel op geïntegreerde wijze een bijdrage levert aan de opbouw van de civiele politie en de rechtsstaat. De mogelijkheden om ook civiele politie voor andere noordelijke provincies op te leiden worden onderzocht. In een bilateraal gesprek toonde de Afghaanse minister van Buitenlandse Zaken Rassoul, waardering voor de geïntegreerde aanpak, zowel in Kunduz als voorheen in Uruzgan.

Verzoening

Het belang van een politieke oplossing voor het conflict in Afghanistan werd tijdens de conferentie opnieuw onderstreept. De internationale gemeenschap zegde actieve steun toe aan het Afghaans geleide vredesproces. Tevens zijn de voorwaarden voor een politieke oplossing, waaronder respect voor de grondwet, inclusief zijn mensenrechtenbepalingen, opnieuw bekrachtigd in de eindverklaring. Hierbij werd in het bijzonder verwezen naar de rechten van vrouwen.

De Bonn Conferentie sprak brede steun uit voor de actieve betrokkenheid van maatschappelijke organisaties, vrouwen en minderheden. Zowel de vertegenwoordigers van het maatschappelijk middenveld als ministers, verwelkomden in dit kader het intensieve voortraject onder leiding Afghaanse Onafhankelijke Mensenrechtencommissie (AIHRC), om een effectieve inbreng van het Afghaans maatschappelijk middenveld in Bonn te garanderen.

Nederlandse inzet

Ik heb in mijn interventie nadrukkelijk verwezen naar het belang van het waarborgen en beschermen van de rechten van vrouwen en minderheden.

In een bilateraal gesprek spraken de twee officiële vertegenwoordigers van het Afghaanse maatschappelijk middenveld, mevrouw Selay Ghaffar van het *Afghan Women's Network* en de heer Barry Salaam van de Afghaanse media, hun dank uit voor de actieve ondersteuning van Nederland om de stem van vrouwen en maatschappelijk organisaties in politiek en maatschappij te vergroten. Zij spraken hun zorg uit over het verzoeningsproces en de mogelijke gevolgen voor vrouwenrechten en riepen Nederland en internationale partners op druk uit te blijven oefenen op de Afghaanse regering om de afgesproken hervormingsagenda uit te voeren.

Lange-termijnbetrokkenheid

Centraal in de conclusies, evenals in de toezeggingen en interventies, stond de betrokkenheid van de internationale gemeenschap bij Afghanistan na afronding van het transitieproces. Duidelijk is immers dat Afghanistan ook na 2014 nog niet in staat zal zijn de financiering te dragen van het overheidsapparaat, inclusief de veiligheidssector. Ook zal nog ondersteuning nodig zijn ten behoeve van de sociaaleconomische opbouw van het land. Daarbij is door de internationale gemeenschap het beginsel van wederkerigheid benadrukt. Ook het belang van samenwerking met

regionale partners werd onderstreept, waarbij de uitkomsten van de regionale conferentie in Istanbul werden verwelkomd.

Het hernieuwde partnerschap van de internationale gemeenschap met Afghanistan voor de periode van 2015 tot 2024, omvat afspraken op terreinen als veiligheid, goed bestuur, sociaaleconomische ontwikkeling, verzoening en regionale samenwerking, gericht op het verder uitbouwen van de vooruitgang die tot op heden is bereikt. In dit kader kondigde de EU de start van onderhandelingen aan met Afghanistan over een samenwerkingsovereenkomst voor partnerschap en ontwikkeling. Ook kondigde Hoge Vertegenwoordiger Ashton aan dat de EU ook op lange termijn gecommitteerd zal blijven aan de opbouw van civiele politie. Het vooruitzicht op een akkoord met de EU, als kader voor de lange-termijnrelatie werd door Afghanistan verwelkomd.

Nederlandse inzet

Ik heb zowel in mijn interventie als tijdens mijn gesprek met minister Rassoul, aangegeven dat Nederland gecommitteerd is om ook na 2014 steun te blijven bieden aan de verdere stabilisering en ontwikkeling van Afghanistan, maar dat deze steun niet vanzelfsprekend is. Nederland verwacht ook dat de Afghaanse regering verantwoordelijkheid en toewijding toont. Hierover zijn met de internationale gemeenschap duidelijke afspraken gemaakt, die in Bonn opnieuw werden bekrachtigd. De Afghaanse regering is nu aan zet om deze uitdaging aan te gaan.

Vervolgstappen

De Bonn Conferentie vormt geen momentopname, maar maakt onderdeel uit van een langer en breder proces. Als vervolg op de Bonn Conferentie zal in 2012 tijdens de NAVO-top in Chicago en tijdens een internationale conferentie over sociaaleconomische ontwikkeling in Tokio, de benodigde steun na 2014 worden uitgewerkt en zullen Nederland en andere internationale partners verdere invulling geven aan hun lange-termijn betrokkenheid. Op regionaal niveau zullen de deelnemers aan de Istanbulconferentie opnieuw samen komen om ook de verdieping van de regionale samenwerking vorm te geven. De regering zal u voorafgaand aan deze conferentie informeren over de Nederlandse inzet.

De minister van Buitenlandse Zaken,
U. Rosenthal